

Adı :

Soyadı:

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

Kültür ve Miras Ünite Özeti

1-SOYAĞACIMIZ

Anne baba ve çocuklardan oluşan toplumun en küçük yapısına **aile** denir.

Anne, baba ve evlenmemiş çocuklardan oluşan aileye **çekirdek aile** denir.

Anne, baba, çocukların yanında diğer akrabaların da bir arada yaşadığı aileye geniş aile denir. Genel olarak şehirlerde çekirdek aile; köylerde geniş aile yaygındır.

Akraba: Anne ve babamızın kan bağı olan yakınlarına **akraba** deriz. Dedelerimiz, ninelerimiz; amcalarımız, dayılarımız, halalarımız, teyzelerimiz ve bunların eşleri ve çocukları akrabalarımız olur.

Soyağacı: Bir kişinin geçmişte yaşamış ve şimdi yaşayan tüm akrabalarını gösteren çizelgedir.



Ailemizin soyağacını oluştururken sözlü, yazılı ve görsel kaynaklardan yararlanınız.

Sözlü Kaynaklar: Aile büyüklerimizin söylediği bilgilerdir. Sözlü kaynak yöntemi:

- 1.Hazırlık yapılmalı, bilgilerin toplanması
- 2.Görüşme için soruların hazırlanması
- 3.Görüşülecek kişilerin belirlenmesi, görüşme
- 4.Bilgilerin düzenlenmesi

Yazılı Kaynaklar: Akrabalarımıza ait kimlik belgelerinden, tapu bilgilerinden, ikamet bilgilerinden, mektuplardan öğrendiğimiz bilgilerdir.

Ailemize ve geçmişte yaşayan tüm akrabalarımıza ait kayıtlar nüfus müdürlükleri tarafından tutulmaktadır. Nüfus müdürlüğünden ve e-devlet yoluyla soyağacımızı öğrenebiliriz.

Görsel Kaynaklar: Fotoğraflardan ve mezar taşlarından da soyağacı bilgilerine ulaşabiliriz.

2-MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ

Bir toplumun nesilden nesle aktardığı maddi ve manevi ortak değerlere kültür deriz. Kültürel değerlerimiz bize atalarımızdan kalan miraslardır. Bizler de atalarımızdan gelen kültürel değerlerimizi çocuklarımıza aktararak milli kültürümüzü korumak zorundayız. Kültür öğelerimiz bölgeden bölgeye değişiklik gösterebilir.

Milli kültürümüzü oluşturan öğeler.

*Mimari yapılar: Atalarımızın çok önceden yaptığı tarihi eser özelliğine sahip camiler, türbeler, müzeler, evler, kervansaraylar, kaleler, köprüler vs.



*Yemekler ve İçecekler: Milli kültürümüze ait birçok yiyecek, yemek ve içecek vardır. Mantı, sarma, yoğurt, pilav, köfte, kebab, çorbalar, tarhana, baklava vs. Hamburger, kola, cips, pizza gibi yiyecek içecekler yabancı kültüre aittir.



*Masallar, Hikâyeler ve Kahramanlar: Dede Korkut Hikâyeleri, Köroğlu, Keloğlan, Nasreddin Hoca, Temel, Malkoçoğlu, Kemal Sunal,

*Bayramlar: Milli bayramlarımız, Hidrellez, nevruz kültürümüze aittir. Cadılar Bayramı ve Noel yabancı kültürlerle aittir. Ramazan ve Kurban bayramı dini bayramlar Müslüman ülkelerde kutlandığı için milli kültürümüze ait olmuştur.

*Gelenek ve Görenekler: Asker uğurlama, gelin alma, kına gecesi, düğünlerimiz, bayramlaşma, hedivelesme. cenaze ve tazive

Adı :

Soyadı:

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

Kültür ve Miras Ünite Özeti

*El Sanatları: Dokumacılık, bakırcılık, nalbantlık, kalaycılık, semercilik, ebru,



*Halkoyunları: Her bölgenin kendine has halk oyunu vardır. Horon, çökertme, zeybek, bar, ata barı, çayda çıra, kılıç kalkan, halay

*Çocuk Oyunları: saklambaç, çelik çomak, körebe, yakan top, tombik, mendil kapmaca, mangala, üç taş, beş taş, dokuz taş



*Ata Sporları: Güreş, cirit, çevgen, okçuluk, gökbörü, matrak, binicilik,

Müzik ve Müzik Aletleri: Saz, kemençe, kopuz, zurna, kaval, davul, tef

*Kıyafetler, sanat eserleri, dilimiz, dinimiz, ninniler, türküler, atasözleri, gölge oyunu milli kültürümüzün diğer öğeleridir.

Milli kültür toplumu bira arada tutar. Birlikte yardımlaşmayı ve toplumun güçlü olmasını sağlar.

3-GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI

Atalarımızdan bize miras kalan en önemli kültür öğelerinden biri de çocuk oyunlarıdır. Atalarımızdan bize aktarılan oyunlar genelde taş, ağaç dalı ve çevre imkânları kullanılarak oynanırdı. Körebe, saklambaç, yakalama, tombik, çember, üçtaş, beş taş, dokuztaş, mangala, seksek, yağ satarım bal satarım, bezirgânbaşı gibi oyunlar geleneksel çocuk oyunlarıdır.

Günümüzde sokakta oynanan bu oyunların bir çoğu değişmiş ve yeni oyunlar çıkmıştır. Ayrıca teknolojinin imkânlarından yararlanarak oyunlar türetilmiştir.

4-MİLLİ MÜCADELEMİZ

Milli mücadelemiz Atatürk'ün 1919 yılında Samsun'a çıkmasıyla başlar. Milli mücadele yıllarında Türk milletine yön veren birlikte mücadele eden birçok kahramanlar olmuştur.

Askerler: Mustafa Kemal Atatürk, Kazım Karabekir, İsmet İnönü, Fevzi Çakmak
Şair-Yazarlar: Halide Edip Adıvar, Mehmet Akif Ersoy.

Ayrıca Sütçü İmam, Hasan Tahsin, Şahin Bey gibi kahramanlarımız vardır.



Milli mücadelemizde Şerife Bacı, Gördesli Makbule, Onbaşı Nezahat, Erzurumlu Fatma, Halime Çavuş, Tayyar Rahmiye gibi onlarca kadın kahramanımız vardır.



Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşını kaybedince İtilaf Devletleri (İngiltere, İtalya, Fransa, Rusya, Yunanistan ve Ermenistan) yurdumuzu işgal etmeye başladılar. İşgal ettikleri yerleri yakıp yıktılar, yağmaladılar. İşgallere karşı Osmanlı Devleti'nin yapacağı bir şey kalmamıştı. İşte böyle bir durumda vatanın kurtarılması için Atatürk liderliğinde milli mücadele başladı. Milli mücadelede Atatürk'e bir çok asker arkadaşı da yardım etmiştir.

Adı :
Soyadı :

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

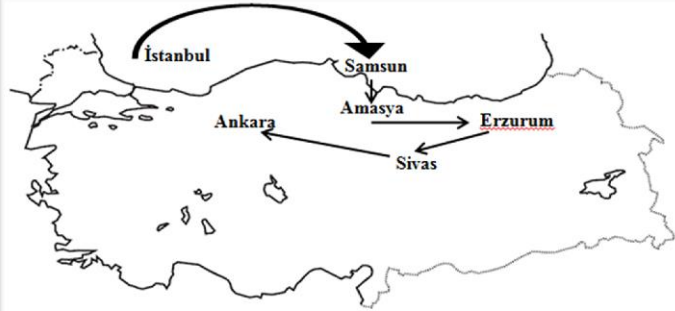
Kültür ve Miras Ünite Özeti

ATATÜRK'ÜN KRONOLOJİSİ

- 1881-Selanikte doğdu.
- 1911-Trablusgarp Savaşı
- 1915-Çanakkale Savaşında başarılar elde etti.
- 1918-Birinci Dünya Savaşı bitti. Düşmanlar yurdumuzu işgal etmeye başladılar.



- 1918-İngilizler; Musul'u işgal ettiler. İstanbul'a girdiler.
- 1918-Fransızlar: Adana, Urfa, Antep ve Maraş'ı işgal ettiler.
- 1918:İtalyanlar: Antalya ve Konya'yı işgal ettiler.
- 1918: Yunanlar: İzmir'i işgal ettiler.
- 1918: Ermeniler: Kars ve Sarıkamış'ı işgal ettiler.
- 1919-Samsun'a çıkarak Kurtuluş Savaşı'nı başlattı.



- 1919-Amasya'ya giderek Amasya Genelgesi yayınlandı.
- 1919-Erzurum'a giderek kongre yaptı.
- 1919-Sivas'a giderek kongre yaptı.
- 1920-Ankara'ya gitti. TBMM'ni açtı. Meclis başkanı seçildi.
- 1920-Birinci İnönü Savaşı yapıldı.
- 1921- İkinci İnönü Savaşı yapıldı.
- 1921-Başkumandan oldu.

- 1922-Dumlupınar Başkumandanlık Savaşı yapıldı.
- 1922-Türk Ordusu İzmir'e girdi.
- 1922-Mudanya Ateşkes Anlaşması imzalandı.
- 1923-Lozan Barış Anlaşması imzalandı. Kurtuluş Savaşı sona erdi.
- 1923-Cumhuriyet ilan edilerek Türkiye Cumhuriyeti kuruldu.

Şerife Bacı: Kurtuluş Savaşı'nda Türk ordusuna cephane götürülecekti. Her evden bir kişi çağrılır.



Şerife Bacı da henüz 20 yaşındadır. Kağnisında hem cephane hem yeni doğmuş bebeğini taşıdı.

Cephaneyi Kastamonu'ya taşımak için günlerce aç-susuz uykusuz ve soğuk havada yol aldı. Cephaneyi yetiştirmek uğruna yolda donarak şehit olmuştur.

Kazım KARABEKİR: Kurtuluş Savaşı'nda Doğu Cephesi komutanıydı. Ermeniler, 1.Dünya Savaşı'ndan sonra Kars ve Sarıkamış'ı işgal etmişlerdir. Kazım Karabekir ve askerlerimiz Ermenileri yurdumuzdan kovarak Kars'ı kurtarmıştır.

Hasan Tahsin: 1.Dünya Savaşı'ndan sonra Yunanlar İzmir'i işgal etmeye başlamışlardı. Yunan askerleri Yunan bayrağını kaleye dikmek üzere iken Hasan Tahsin adındaki vatansever gazeteci Yunan askerini öldürdü. Bu Kurtuluş Savaşımızın "İlk Kurşunu" olarak anılır. Hasan Tahsin de Yunan askerleri tarafından yakalanıp şehit edilir.



Hasan Tahsin



Kazım Karabekir

Adı :
Soyadı :

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

Kültür ve Miras Ünite Özeti

Bunları Biliyor muydunuz?

Kurtuluş Savaşı'nda Yunanlarla 4 savaş yaptık.Hepsini kazandık. Bu savaşlar

- 1.Birinci İnönü Savaşı (1920)
- 2.İkinci İnönü Savaşı (1921)
- 3.Sakarya Savaşı (1921)
- 4.Başkomutanlık Meydan Savaşı (1922)

Kurtuluş Savaşı Kadın Kahramanlarımız

Kara Fatma (Erzurum, İstanbul ve İzmir de mücadele etmiştir.)

Şerife Bacı (Kastamonu. Cepheye cephane taşıırken yolda donarak şehit olmuştur.)

Tayyar Rahime (Adana'nın Fransız işgaline karşı direniş göstermiştir.)

Nazahat Onbaşı (Babasıyla beraber İnönü ve Sakarya Savaşlarına katılmıştır.)

Halime Çavuş (Erkek kılığına girerek savaşlara katılmış, cepheye cephane taşımıştır.)

Gördesli Makbule (Manisa'da Yunanlara karşı direniş gösterdi)

Emir Ayşe (Aydın'da Yunanlara karşı direniş göstermiştir)

Bunlar bilinen kadın kahramanlarımızdır. Her ilde ismi bilinmeyen sayısız kahraman kadın bulunmaktadır.

Kurtuluş Savaşı Erkek Kahramanlarımız

Komutanlar: Mustafa Kemal, Kazım

Karabekir, İsmet İnönü, Fevzi Çakmak

Mehmet Çavuş (Hatay-Fransızlara karşı)

Hasan Tahsin (İzmir-Yunanlara karşı)

Sütçü İmam (Maraş-Fransızlara karşı)

Şahin Bey (Antep-Fransızlara karşı)

Ali Saip Bey (Urfa-Fransızlara karşı)

Yörük Ali Efe (Aydın-Yunanlara karşı)

Mareşal

Askerlikte en yüksek rütbedir.Ülkemizde sadece 2 kişi bu rütbeye kadar yükselebilmiştir.

1-Mustafa Kemal (Sakarya Savaşı'ndan sonra meraşal oldu)

2-Fevzi Çakmak (Başkomutanlık Meydan Savaşı'ndan sonra)

Kahraman Şehirlerimiz

Kurtuluş Savaşı'nda bütün şehir halkı olarak Fransızlara karşı büyük direniş gösterdiği için Maraş,Antep ve Urfa şehirlerine TBMM tarafından istiklal madalyası verilerek isimleri değıştirilerek ödüllendirilmiştir.

Antep= Gazi ünvanı Gaziantep

Maraş=Kahraman ünvanı Kahramanmaraş

Urfa=Şanlı ünvanı Şanlıurfa

İtalyanlar ve Fransızlar

Türk Ordusu 2. İnönü Savaşı'nı kazanınca İtalyanlar işgal ettiği yerleri terk dip gittiler. Fransızlar da Sakarya Savaşı'nın kazanılmasından sonra yurdumuzu terk dip gittiler.

Anlaşmalar

1. Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti ile itilaf devletleri arasında önce Mondros Ateşkes Anlaşması sonra da Sevr Anlaşması yapıldı. Sevr Anlaşması ile yurdumuz işgal edilmeye başlandı.

Kurtuluş Savaşı sonunda düşman ülkelerle önce Mudanya Ateşkes Antlaşması sonra da Lozan Anlaşması imzalandı. Lozan Anlaşması ile yurdumuz tamamen düşmanlardan kurtarılmış oldu.